

Infrastrukturdepartementet

Förslag till ändring i förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader när det gäller oberoende experter

I bifogat förordningsutkast, som tagits fram av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet, finns förslag om att fastighetsägare ska kunna använda egen personcertifierad personal för att göra en energideklaration eller en inspektion av ett värme- eller luftkonditioneringssystem.

Av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda framgår att energideklarationer och inspektioner av uppvärmningssystem, luftkonditioneringssystem eller kombinerade sådana system ska göras av oberoende experter. Det anges att det ska göras på ett oberoende sätt av kvalificerade och/eller auktoriserade experter, oavsett om dessa arbetar som egenföretagare eller är anställda av offentliga organ eller privata företag.

Enligt dagens svenska regelverk krävs att den oberoende experten har särskild kunskap om energianvändning och inomhusmiljö i byggnader och en personcertifiering under ackreditering. För oberoendet gäller att experten inte får ha ett eget intresse i byggnaden. Expertens får inte heller vara närstående till den som har anlitat honom eller henne eller ha, eller ha haft, ett uppdrag hos eller vara kommersiellt, ekonomiskt eller på något annat sätt beroende av den som anlitar honom eller henne, om det finns risk för att bedömningarna i energideklarationen därigenom påverkas. Som bestämmelserna om oberoende tillämpas är det inte möjligt för företagen att i dag använda egen certifierad personal.

Flera fastighetsägare, bland andra Fastighetsägarna och HSB Riksförbund, har i samband med remitteringen av Boverkets rapport 2019:16 Inspektion

av uppvärmningssystem och luftkonditioneringssystem väckt frågan om att egen certifierad personal bör få användas vid upprättandet av energideklarationer. Denna fråga har även tidigare aktualiserats av Fastighetsägarna, SABO, Riksbyggen och SKR (tidigare SKL), som 2018 uppvaktade dåvarande Näringsdepartementet (dnr Fi2019/01135/BB) med en uppmaning att förändra regelverket. Det huvudsakliga argument som förts fram är att energideklarationerna skulle bli mer kostnadseffektiva och att fler och bättre åtgärdsförslag skulle kunna lämnas om en person med stor kännedom om byggnaden får göra energideklarationen.

I propositionen Genomförande av EU:s ändringsdirektiv om byggnaders energiprestanda (prop. 2019/20:81 s. 22) aviserar regeringen att man ska överväga frågan om huruvida egen personal ska få användas.

Om anställd personal ska få användas för att upprätta energideklarationer eller inspektionsprotokoll är det avgörande att bedömningarna som görs inte påverkas av anställningsförhållandet. För att säkerställa detta krävs en fungerande tillsyn. Sakkunskapen hos en oberoende expert kontrolleras i dag inom ramen för personcertifieringen. Tillsynen av oberoendet görs av Boverket. Enligt en bestämmelse i energideklarationsförordningen ska Boverket varje år göra en validitetskontroll av uppgifter som använts för upprättandet av energideklarationer och av de resultat som angivits i deklARATIONEN. Validitetskontrollen ska baseras på ett underlag som består av minst en procent av statistiskt relevanta energideklarationer som har upprättats under ett år. Energideklarationerna ska vara slumpvis utvalda. Boverket kan återkalla en behörighet att föra över energideklarationer elektroniskt, om den person som har fått behörigheten inte uppfyller kraven på oberoende eller sakkunskap.

För tillsyn av ett regelverk där anställd personal kan vara oberoende experter bör det tydligt framgå av energideklarationen eller inspektionsprotokollet att egen personal har använts. En sådan uppgift måste därför rapporteras in till Boverket. Tillsynen av energiexpertens oberoende, dvs. om bedömningarna har påverkats för att experten är anställd, kan sedan utföras genom att verket jämför uppdragsgivare, kvalitet och åtgärdsförslag i ett antal energideklarationer. Detta kan göras inom ramen för den årliga validitetskontrollen men en särskild uppföljning och utvärdering där energideklarationer och inspektionsprotokoll som upprättats med egen personal kontrolleras i fråga om kvalitet och åtgärdsförslag kan också bli aktuell.

Förordningsutkast

Förordning om ändring i förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader

Regeringen föreskriver att 10 § förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader ska ha följande lydelse.

10 §¹ Den oberoende expert som ska upprätta en energideklaration eller ett inspektionsprotokoll ska ha särskild sakkunskap om energianvändning och inomhusmiljö i byggnader och ha certifierats för uppgiften för viss tid av ett certifieringsorgan som är ackrediterat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

Energideklarationen eller inspektionsprotokollet ska upprättas på ett oberoende sätt, vilket innebär att

1. den oberoende experten inte får vara närstående till den som har anlitat honom eller henne, och
2. uppgifterna som lämnas i deklarationen eller protokollet inte får påverkas för att tillgodose kommersiella eller andra intressen.

Om den oberoende experten är anställd hos den som har en skyldighet att se till att det finns en energideklaration eller ett inspektionsprotokoll, ska detta framgå av deklarationen eller protokollet.

Denna förordning träder i kraft den 15 maj 2020.

¹ Senaste lydelse 2013:774.